AH 393
2026Z20020

Antwoord van minister Berendsen (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 16 oktober 2026)

Vraag 1

Klopt het dat Nederlandse diplomaten hebben deelgenomen aan een door Azerbeidzjan georganiseerde tour in Nagorno-Karabach?

Antwoord

Ja. Nederlandse diplomaten hebben deelgenomen aan de rondleiding door de Karabach regio, georganiseerd door de Azerbeidzjaanse autoriteiten. Zij vormden onderdeel van een totale delegatie van circa 150 personen uit meer dan 50 landen. Ook de EU Speciaal Vertegenwoordiger voor de Zuidelijke Kaukasus nam deel.

Vraag 2

Welke afwegingen spelen doorgaans een rol in het besluit om al dan niet in te gaan op dergelijke uitnodigingen?

Antwoord

Deelname aan dergelijke werkbezoeken van het corps diplomatique hoort bij de reguliere werkzaamheden van een ambassade.

Vraag 3

In hoeverre heeft Azerbeidzjan volgens u reeds opvolging gegeven aan de voorlopige maatregelen uit de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof van 17 november 2023?

Vraag 4

In hoeverre heeft Azerbeidzjan volgens u opvolging gegeven aan de voorlopige maatregel over Armeens cultureel erfgoed uit de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof van 7 december 2021?

Antwoord 3 en 4

De uitspraken van het Internationaal Gerechtshof over voorlopige maatregelen in de zaken die Armenië en Azerbeidzjan tegen elkaar hebben aangespannen zijn bindend voor de betrokken partijen. Deze uitspraken zijn niet bindend voor Nederland, en het is daarom ook niet aan Nederland om toe te zien op de naleving hiervan.

Het kabinet kan dan ook niet beoordelen in hoeverre de uitspraken nageleefd worden. Wel roept Nederland als gastland van het Internationaal Gerechtshof in de regel landen op om uitspraken van dit Hof na te leven.

Vraag 5

Klopt het dat Azerbeidzjan plaatsnamen in Nagorno-Karabach wijzigt en Armeense kerken en ander cultureel erfgoed vernietigt? Wat is uw oordeel hierover?

Antwoord

Het klopt dat Azerbeidzjan Azerbeidzjaanse benamingen gebruikt voor plaatsnamen in de Karabach regio. Dit staat los van de zorgelijke berichten over de vernietiging van Armeens cultureel erfgoed. Het cultureel erfgoed ter plaatse kent een lange en complexe geschiedenis, waarbij zowel Armeens als Azerbeidzjaans cultureel erfgoed in de afgelopen decennia beschadigd is geraakt of vernietigd. Hierbij hecht Nederland groot belang aan het Haags Verdrag van 1954 en het Tweede Protocol van 1999, waar beide landen partij bij zijn. Deze verdragen verplichten hen om schade aan culturele goederen tijdens gewapende conflicten te voorkomen.

Nederland moedigt beide landen daarom aan om deze verplichtingen na te leven en bij te dragen aan de bescherming van wederzijds cultureel erfgoed, als onderdeel van een alomvattend vredesakkoord. Tijdens mijn bezoek op 26 en 27 oktober in gesprek met Armeense en Azerbeidzjaanse gesprekspartners zal dit aan de orde komen.

Vraag 6

Heeft er in Nagorno-Karabach volgens het kabinet een etnische zuivering plaatsgevonden in 2023? Zo nee, waarom niet? Welke reactie acht de regering passend op de ontstane situatie en de verdrijving van meer dan 100.000 personen naar Armenië?

Antwoord

Voor Nederland is een onafhankelijk onderzoek of internationaalrechtelijke uitspraak nodig om te kunnen vaststellen of sprake is geweest van etnische zuivering of andere schendingen van het humanitair oorlogsrecht.

Voor het kabinet is het een prioriteit dat beide landen komen tot de ondertekening van een alomvattend vredesakkoord. Hier ziet het kabinet dat sinds parafering in augustus 2025 door beide landen veel positieve stappen zijn gezet. Tijdens mijn bezoek aan Azerbeidzjan en Armenië, op 26 en 27 oktober, zal ik mijn steun daarvoor uitspreken.

Vraag 7

Bent u ermee bekend dat Azerbeidzjan eerder in de Azerbeidzjaanse exclave Nachitsjevan Armeens cultureel erfgoed met de grond gelijk heeft gemaakt? Deelt u de vrees dat het erfgoed in Nagorno-Karabach hetzelfde kan overkomen?

Antwoord

De spanningen tussen Armeniërs en Azerbeidzjanen in de regio hebben historische wortels die teruggaan tot het einde van de negentiende eeuw. In deze lange periode zijn aan beide zijden grote groepen mensen van huis en haard verdreven, en hebben daar immateriële en materiële schade bij geleden, waaronder ook schade aan cultureel erfgoed.

Het kabinet hecht aan respect en beschermen van cultureel erfgoed in de regio door zowel Armenië als Azerbeidzjan. Mede daarom hecht het kabinet grote waarde aan het ondertekenen van een alomvattend vredesakkoord, met inbegrip van behoud van cultureel erfgoed.

Vraag 8

Herinnert u zich de antwoorden van uw ambtsvoorganger over schriftelijke vragen over de vernietiging van Armeens erfgoed en de toezegging die

Nederland van Azerbeidzjan had gekregen om het cultureel erfgoed te beschermen? Welke inzet is er vanuit Nederland daarna geweest op dit thema?

Antwoord

Ja. Nederland heeft het belang van bescherming van cultureel erfgoed herhaaldelijk op hoog niveau opgebracht in gesprek met Azerbeidzjaanse en Armeense gesprekspartners.

Vraag 9

Heeft Azerbeidzjan zich volgens u aan de toezegging gehouden? Zo ja, waar baseert u dat op? Zo nee, welke stappen gaat u ondernemen?

Antwoord

Azerbeidzjan heeft toegezegd cultureel erfgoed in de regio te beschermen en samen te werken met UNESCO. Op 12 september 2026 spraken UNESCO en Azerbeidzjan over het versterken van de onderlinge samenwerking; stappen die het kabinet verwelkomt. Tijdens deelname aan rondleidingen in Karabach heeft de Nederlandse ambassade kennisgenomen van door Azerbeidzjan gerestaureerd Armeens erfgoed.

Vraag 10

Kloppen de berichten dat tijdens de tour door de Azerbeidzjaanse regering desinformatie is verteld door de Armeense kloosters van Gandzasar en Dadivank ‘een integraal onderdeel van het oude Albanese christelijke erfgoed’ te noemen, smalend werd gedaan over “voorbeelden van oude manuscripten” en er werd gedanst? Hoe taxeert u dit?

Antwoord

Tijdens de rondleiding is door de Azerbeidzjaanse autoriteiten informatie gedeeld over de oorsprong van het cultureel erfgoed. De Azerbeidzjaanse autoriteiten deelden dat dit erfgoed “Kaukasisch-Albanees” zou zijn, een pre-Armeense beschaving in de Zuidelijke Kaukasus. Voor het kabinet is duidelijk dat het getoonde cultureel erfgoed een rijke Armeense geschiedenis heeft.

De opnames van dansende aanwezigen waaraan uw vraag refereert, zijn gemaakt tijdens een ongerelateerd evenement.

Vraag 11

Vindt u het, in het licht van bovenstaande, gepast dat Nederlandse diplomaten mee hebben gedaan aan deze door Azerbeidzjan georganiseerde tour? Zo ja, waarom?

Antwoord

Ja. Dergelijke bezoeken horen bij de reguliere werkzaamheden van een ambassade en maken het mogelijk om het cultureel erfgoed in Karabach zelf te bekijken. De ambassade neemt overigens alleen deel aan dit soort bezoeken wanneer in goed gezelschap van internationale partners.

Vraag 12

Hoe beoordeelt u, mede in het licht van vraag 4, het X-bericht van de Speciaal Vertegenwoordiger van de EU voor de zuidelijke Kaukasus en de crisis in Georgië, waarin wordt gesteld dat de diep uiteenlopende opvattingen en narratieven, bijvoorbeeld over de oorsprong van sommige locaties, zouden moeten worden aangepakt tussen Azerbeidzjan en Armenië? [7] Heeft de delegatie desinformatie over de oorsprong van het cultureel erfgoed aangekaart of weersproken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

De EU Speciaal Vertegenwoordiger heeft na haar bezoek aan Karabach, ook namens Nederland, het Matenadaran instituut voor oude manuscripten in Jerevan bezocht om te laten zien dat er geen verschil van inzicht bestaat over de geschiedenis van Armeens cultureel erfgoed in Karabach.

Het geparafeerde vredesakkoord geeft de mogelijkheid voor Armenië en Azerbeidzjan om verdere overeenkomsten te sluiten, waaronder bijvoorbeeld op het gebied van cultuur. Het is uiteindelijk aan beide landen om daar nadere afspraken over te maken.

In bilaterale gesprekken tijdens mijn bezoek aan respectievelijk Azerbeidzjan en Armenië van 26 tot en met 27 oktober zal ik daarom het belang benoemen van ondertekening van het reeds geparafeerde vredesakkoord en voortzetting van het vredesproces waarin wederzijdse bescherming van cultureel erfgoed een plaats heeft.

Vraag 13

Welke internationaalrechtelijke verplichtingen volgen voor Nederland voort uit de eerdergenoemde uitspraken van het Internationaal Gerechtshof? Kan het AIV hierover om advies worden gevraagd?

Antwoord

De uitspraak van Internationaal Gerechtshof is alleen bindend tussen de partijen en schept geen verplichtingen voor Nederland. Een advies hierover van de AIV is daarom niet opportuun.